

Sensitiva perioder

“The Furniture Children” – det absorberande sinnet, 0-6 år.

Under hela den första utvecklingsfasen utvecklas den individuella personligheten, en ansträngande uppgift eftersom barnet startar från noll för att som 6-åring vara en unik personlighet. Under den första tiden mellan 0 och 3 år, sker mycket av barnets inläring helt omedvetet. Sinnena är vidöppna för alla intryck och barnet absorberar allt i sin omgivning – både det som är bra och det som är mindre bra. Modern hjärnforskning stödjer Maria Montessoris teori om barnets öppna och absorberande sinne. T.ex. talar hjärnforskaren David Ingvar om "hjärnans engångschans" och menar att hjärnans viktigaste utvecklingsfas inträffar i 3-6 års ålder. Mellan 3 och 6 år fortsätter barnet att bygga upp sig själv, men nu mer och mer medvetet. Under dessa tre år är barnets förmåga till inläring som allra störst. Det är den närmaste omgivningen som betyder mest för barnet under denna tid.

Sensitiva perioder:

Kroppens rörelser (0-4 år)

Alla sinnen (0-5 år)

Ordning (1-3 år)

Sinne för detaljer (1-2 år)

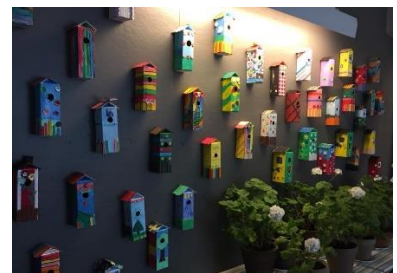
Socialt samspel och interaktion (2 ½- 3 ½ år)

Språkinläring (0-6 år)

”The Age of Rudness” – stillhetens och styrkans ålder, 6-12 år.

Det andra utvecklingsstadiet är relativt lugnt. Under detta stadium är det särskilt viktigt att ta tillvara på barnets nyfikenhet, kunskapsiver och erbjuda så mycket kunskap som möjligt. Barnet vill förstå sin omvärld och det socio-kulturella sammanhang de lever i. Om de ännu inte lärt sig läsa och skriva, utan måste lära sig det under denna period, så upplevs det ofta som tråkigt och frustrerande. Att barnet ibland kan känna att det har tråkigt kan dock även ha ett mervärde då tristess också är ett förstadium till kreativitet. Barnet börjar under denna period att värdera sig själv i relation till andra. Således måste barnet hjälpas att lära värdera sig själv genom att tro på sin egen förmåga – oberoende av andras prestationer.

Det finns under denna period ett stort behov av tydlighet, stöd och uppmuntran från vuxenvärlden. Barnet har behov av denna "yttre struktur" för att kunna bygga sin "inre struktur" och förstå hur olika saker hänger samman då det fortfarande är svårt för många barn att se samband mellan orsak och verkan. Under mitten av denna utvecklingsfas

börjar barnet bli medvetet om olikheter och avvikelser. Det är inte ovanligt att barnet visar tecken på nedstämdhet, grubblerier eller passivitet. Det aktiva glada barnet har blivit som förbytt. Att tala om känslor kan vara svårt och barnet undviker därför ofta att tala om sina funderingar.

Sensitiva perioder

Nyfikenhet och intresse för omvärlden

Intresse för moralfrågor

Abstrakt tänkande

Föreställningsförmåga

Socialt beteende

Kärlek och intresse för omvärlden och socio- kulturella sammanhang

”The Earth Children” – den sociala varelsen, 12-18 år.

Under tonårstiden utvecklas den sociala biten. Tonåringen börjar bli medveten om sin roll i familjen, i skolan och i samhället. Tonåringen lockas av universum, jorden, de öppna vidderna och Montessori kallade dem därför för ”The Earth Children”. Puberteten äger rum och den medför dramatiska förändringar. Det sker både fysiska och psykiska förändringar som gör att tonåringen är extra känslig. Tonåringen har behov av att tillhöra en grupp och söker gärna upp en ledare. Det är vanligt att man identifierar sig med en idol som idealiseras. I det tumult av behov, känslor och tankar som finns inom tonåringen finns en längtan efter enkla lösningar och efter en stark och säker ledargestalt. Idolen och kamraterna väljs inte efter moraliska aspekter. Med tiden upprättar tonåringen olika ideal för hur en bra kamrat får bete sig.

Tonåringen är generellt sett känslig för kritik och revolterar också mot auktoriteter under denna period – vanligtvis sina föräldrar och lärare. Ungdomar kräver speciell uppmärksamhet och stöd eftersom de är mycket sårbara och känsliga. Det bästa sättet att visa respekt för tonåringen är genom dialog istället för auktoritärt maktutövande. Ungdomar behöver stöd från vuxna, och det gäller även om de säger motsatsen. Det intellektuella intresset är inte alltid på högvarv vilket ofta kan ta sig uttryck i skoltrötthet.

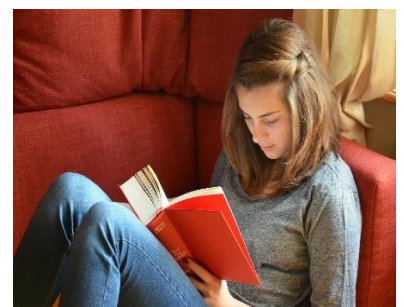
Maria Montessori var av den uppfattningen att ungdomar – som komplement till ordinarie skolgång – skulle ges möjlighet att arbeta med kroppen och gärna få leva i egna kollektiva minisamhällen där de fick ta reellt ansvar och få användning av alla sina kunskaper.

Sensitiva perioder

Utveckling av den sexuella identiteten

Höga samhällsideal

Idoler

Ökad medvetenhet om sig själv

En ny sorts självständighet som samhällsmedborgare
Stark känsla för rättvisa och personlig värdighet

“The Happy Age” – tid att mogna, 18-24 år.

Om ungdomarna blivit stöttade och stimulerade vid rätt tidpunkter under sin uppväxt återfinns personer som har god och lugn kontakt med sin omgivning och med sig själva under denna fas. Unga behöver fortfarande stöd av kloka vuxna. Mot slutet av denna period har ungdomarna mognat och kan då ta steget ut i vuxenvärlden för att integreras i samhället med dess krav och möjligheter.

